

T.C.
ANTALYA VALİLİĞİ
İl Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : 87674903-010.06.01-E.41878

11/10/2018

Konu : Emre Aykırı Davranış

GENELGE
(2018/4)

Vatandaşlarımızın refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; temel hak ve hürriyetlerini korumak Devletimizin asli görev ve sorumluluklarındandır. Ayrıca vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının teminine yönelik piyasa koşullarında sunulan mal ve hizmetlere erişiminin güvence altına alınması da Devletimizin yasal sorumlulukları arasındadır. Kamu hizmetleri ile piyasa koşullarında mal ve hizmet sunumu kamu düzeninden etkilenmekte; bu hizmet ve sunumlarda olası aksamalar da kamu düzenini bozabilmektedir. Vatandaşlarımızın günlük hayatlarının aksama ve sıkıntı olmaksızın idamesine ilişkin her türlü tedbiri alma yetki, görev ve sorumluluğu ise şüphesiz kamu idarelerine aittir.

İlimiz sınırları içinde bazı esnaf, firma ve işletmelerin dövizde meydana gelen dalgalanmayı fırsat bilerek vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına yönelik piyasa koşullarında sunulan mal ve hizmetlere fahiş fiyat uyguladığı; bazı ürünleri ise stoklarında bekleterek fiyat artışına neden olduğu, halkın esenliğini ve refahını tehdit edici davranışların ortaya çıktığı görülmüştür. Haksız fiyat artışları ve stokçuluk karşısında mağdur olan vatandaşlarımızın ve iyi niyetli işletmelerin haklarını korumak için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 167 nci maddesine göre “Devlet para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirler alır; ...”

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 9 uncu maddesinin (ç) fıkrasında; “Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve diğer mevzuatın verdiği yetkiyi kullanmak ve bunların yüklediği ödevleri yerine getirmek için valiler genel emirler çıkarabilir ve bunları ilan ederler.”

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (c) fıkrasında; “İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindendir.

Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır.”,

Anılan Kanunun 66 ncı maddesinde; “İl genel kurulu veya idare kurulları yahut en büyük mülkiye amirleri tarafından kanunların verdiği yetkiye istinaden ittihaz ve usulen tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlerin tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler, mahallî mülkî amir tarafından Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmü uyarınca cezalandırılır. Ancak, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışlar, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”,

5326 sayılı Kabahatler Kanununun “Emre aykırı davranış” başlıklı 32 nci maddesinde; “Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden

kişiyeye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir. ... ” (2018 yılı için iki yüz elli dokuz Türk Lirası)

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinde; bir malın sunumu ve satışından kaçınma ile bir hizmetin sunumundan kaçınma hallerinin denetimi, uygulanması ve izlenmesine ilişkin görevlerde belediyeler yetkili kılınmıştır.

6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasında; *“Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine, bu Kanun hükümleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde olmak üzere gerekli denetim ve uygulamaları yapmak ve önlemleri almakla görevli ve yetkilidir.”*

Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmeliğin 16. maddesinde *“ Yetkili idareler, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde denetim yapmakla görevlidir.”* hükümleri bulunmaktadır.

Bu itibarla kamu düzeni ve güvenliğinin korunması, vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin önlenmesi ve haksız rekabetin önüne geçilmesi amacıyla;

- İlimiz sınırları içerisinde faaliyet gösteren esnaf, firma ve her türlü işletme tarafından sunulan mal ve hizmetlerin haklı bir neden olmaksızın fiyatlarının yükseltilmemesi,
- Ürünlerin piyasaya arzlarının geciktirilmemesi ve stokçuluk yapılmaması,
- Satılan malın üretim yeri, ayırıcı özelliği, tüm vergiler dahil satış fiyatı, birim satış fiyatı, satış fiyatı ve birim fiyatının uygulanmaya başladığı tarih, üretim yeri Türkiye olan mallar için Ticaret Bakanlığınca tespit ve ilan edilen şekil, logo veya işaret şartlarına uyulması,
- Ürünlerde kullanılan etiketlerin tarife ve fiyat listelerinin üzerindeki rakam ve harflerin okunabilir, düzgün, eksiksiz, gerçeğe uygun, yeterli büyüklükte ve başka rakam, kelime ve işaretlerle karışıklığa sebebiyet vermeyecek şekilde kullanılması,
- Tarife ve fiyat listelerinin hangi mala ait olduğunun tüketiciler tarafından kolaylıkla görülebilmesi ve okunabilmesi hususlarına riayet edecektir.

Başta zabıta birimleri olmak üzere yetkili birimlerce denetim faaliyetlerine ağırlık verilmesi, yapılan denetimler sırasında aksine hareket edenlerin tespit edilmesi halinde yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde adli ve idari işlemler yapılarak idari para cezası uygulanacaktır.

Bu karar yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

İlanen tebliğ olunur.

Bilgi ve gereğini arz ve rica ederim.

Münir KARALOĞLU

Vali